

Nr 79.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till korpralen E. K. Karlssons änka och minderåriga barn: given Stockholms slott den 6 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att till korpralen Ernst Konrad Karlssons änka Emmy Karolina Karlsson och makarnas tre minderåriga barn må — utan hinder därav att korpralen Karlsson avlidit efter utgången av den i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, angivna tid av två år från det den sjukdom, vari han avlidit, blev känd — från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6
februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Ang. ersätt-
ning till korp-
ralen E. K.
Karlssons
änka och min-
deråriga barn.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna yttrade härefter:
»Uti § 1 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i an-
ledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas, att,
därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänst-
görande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans
eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad, staten skall utgiva
ersättning jämligt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylig ersätt-
ning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under
eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan
antagas hava till sjukdomen bidragit.

Om skadan medfört döden inom två år från olycksfallet eller från
det sjukdomen blev känd, utgiver staten, enligt § 4 mom. 3 a) och b) i

nämnda förordning, dels begravningshjälp med 75 kronor, dels ock till änka, när äktenskapet slutits före den tidpunkt, då skadan uppkom, en årlig livränta av 180 kronor från dödsfallet, så länge hon lever ogift, och till minderårigt barn, som fötts före sagda tidpunkt eller födes där-efter i ett förut slutet äktenskap, en årlig livränta av 90 kronor från dödsfallet, till dess det uppnått femton års ålder, dock att, där livräntor till efterlevande skulle sammanlagt överstiga 450 kronor, de skola, i förhållande till vad på en var livräntetagare belöper, till detta belopp nedsättas, så länge anledningen till dylik nedsättning fortfar.

I överenstämmelse med riksdagens därom fattade beslut hava genom kungl. kungörelse den 20 augusti 1919 bestämmelser utfärdats angående viss förhöjning för år 1919 av ersättning, som utgår jämlikt förenämnda förordning den 18 juni 1909.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnplikts-lagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 1 juli 1919 dagtecknad skrift har Emmy Karolina Karlsson, änka efter korpralen vid 1:a ekonomikompaniet nr 319 Ernst Konrad Karlsson — med förmälan att korpralen Karlsson avlidit den 11 november 1918 i sjukdom (lungtuberkulos), som han ådragit sig under sin militärtjänstgöring — anhållit att utbetomma livränta för sig och sina tre minderåriga barn.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att korpralen Karlsson avlidit den 11 november 1918, efterlämnande änkan, född den 20 oktober 1884, samt barnen Ernst Douglas Hilmer, född den 30 augusti 1912, Aina Gunhild, född den 26 december 1914, och Erik Hadar, född den 18 mars 1917; samt att änkan saknar tillgångar och medelst eget arbete måste försörja sig och sina barn.

Vidare inhämtas, att riksförsäkringsanstalten förklarar korpralen Karlsson hava ådragit sig sin sjukdom under sådana förhållanden, att ersättning jämlikt bestämmelserna i förberörda förordning den 18 juni 1909 kunde utgå, men att riksförsäkringsanstalten, enär ifrågavarande sjukdom, vilken konstaterats redan den 15 februari 1916, medfört döden, sedan mer än två år förflutit från det densamma blivit känd, funnit dylik ersättning författningsenligt icke kunna utbetalas.

Marinförvaltningen, som avgivit utlåtande i ärendet den 16 augusti 1919, har däruti hemställt, att till änkan Karlsson måtte för henne och hennes barn få från femte huvudtitelns anslag till extra utgifter utbetalas ett understöd av 450 kronor.

Uti avgivet utlåtande i ärendet den 17 september 1919 har *statskontoret* anført, att anledningen till att sökanden och hennes minderåriga *Bihang till riksdagens protokoll 1920. 1 saml. 66 häft. (Nr 78—79.)* 2

barn icke kunnat erhålla livränta enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, torde vara att söka däri, att den sjukdom, varav sökandens man lidit, blivit känd redan den 15 februari 1916, men medfört döden först den 11 november 1918, alltså mer än två år efter det sjukdomen konstaterats, samt att i det förslag till ändrade bestämmelser angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, vilket den 30 december 1918 avgivits av riks försäkringsanstalten med biträde av utsedda sakkunniga, nämnda inskränkning i rätten till dödsfallsersättning borttagits i likhet med vad beträffande den sociala olycksfallsförsäkringen ägt rum enligt 1916 års olycksfallsersättningslag. Då en sådan inskränkning alltså icke längre syntes böra upprätthållas, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att den omständigheten, att korpralen Karlssons död inträffat mer än två år efter det sjukdomen blivit känd, icke skulle utgöra hinder för tilldelande åt hans efterlevande av den ersättning, som eljest skulle hava tillkommit dem enligt bestämmelserna i förberörda förordning den 18 juni 1909.

*Departements-
chefen.*

Vad i ärendet sålunda förekommit synes mig innefatta goda skäl för att något understöd beredes sökanden och hennes barn. Därvid synes lämpligast, att, såsom statskontoret föreslagit, medgivande utverkas för sökanden och hennes barn att utbekomma ersättning enligt förenämnda förordning den 18 juni 1909. Om ock någon rätt till ersättning jämlikt berörda förordning icke tillkommer sökanden och hennes barn, synes likväl staten av billighetsskäl icke böra undandraga sig att till dem utgiva dylik ersättning och detta så mycket mindre som, enligt vad statskontoret anfört, vid den förestående revisionen av ifrågavarande förordning sannolikt kommer att föreslås borttagande av den i § 4 av förordningen nu stadgade tidsbegränsningen.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att till korpralen Ernst Konrad Karlssons änka Emmy Karolina Karlsson och makarnas tre minderåriga barn må — utan hinder därav att korpralen Karlsson avlidit efter utgången av den i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring angivna tid av två år från det den sjukdom, vari han avlidit, blev känd — från beväringssmannskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Sven P. Persson.